

Kulturdepartementet

Høring – forslag til ordninger om midlertidig tilskudd til frivillighets- og idrettssektoren som følge av covid-19

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) viser til høringsnotat og høringsbrev fra Kulturdepartementet datert 14. januar 2021 angående Forskrift om midlertidig tilskuddsordning for frivillighet- og idrettssektoren som følge av covid-19-utbruddet. Vi takker for muligheten til å gi våre innspill til departementet.

LNU er en paraplyorganisasjon for 97 norske barne- og ungdomsorganisasjoner, med til sammen rundt 450.000 medlemskap. Medlemsorganisasjonene er demokratiske og frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner, og representerer et stort mangfold av aktiviteter og verdier. Når vi i dette svaret kommer med våre innspill så er det med bakgrunn i de felles interessene blant våre medlemsorganisasjoner. Barne- og ungdomsorganisasjonene i Norge har blitt hardt rammet som følge av pandemien. En treffsikker stimuleringsordning vil kunne være med på å bygge opp igjen den unge frivilligheten etter et vanskelig år.

I arbeidet med høringsinnspillet gjennomførte vi et medlemsmøte blant våre medlemsorganisasjoner 18. januar for å bedre kunne si hvordan forslaget slår ut for vår del av frivilligheten. Representanter fra 31 ulike organisasjoner deltok på møtet.

Overordnede innspill

Inngangskrav

LNU mener den foreslåtte forskriften er bedre enn tidligere kompensasjonsordninger, siden kravet om mindre enn 60% statlig finansiering og kravet om at tap må overstige 25 000 kroner er fjernet. Det vil føre til at langt flere barne- og ungdomsorganisasjoner kvalifiserer til støtte. Vi takker for at departementet har lyttet til innspillene fra LNU på dette punktet.

Frie midler

Slik LNU ser det er den største svakheten med stimuleringsordningen at det legges opp til for stor grad av søknadsbasert prosjektstøtte. Søknadsbaserte prosjektstøtteordninger er mer arbeidskrevende og mindre forutsigbare enn frie midler, og vi frykter at organisasjonene med størst sentral administrasjon vil ha best forutsetninger til å søke og rapportere på slike ordninger.

At en tredel av midlene kanaliseres ved hjelp av momskompensasjonsordningen er positivt, men vil tilgodese organisasjonene med størst økonomi. Barne- og ungdomsorganisasjonene har typisk små økonomiske ressurser og mange frivillige årsverk. Samlet legges det opp til en ordning som vi forventer at vil stimulere til mest aktivitet i organisasjonene som allerede har betydelige økonomiske muskler.

Den klare tilbakemeldingen vi har fått av våre medlemsorganisasjoner er at det viktigste myndighetene kan gjøre for å stimulere til aktivitet er å kanalisere midler gjennom eksisterende støtteordninger. For våre medlemsorganisasjoner er det to støtteordninger som enkelt kan forsterkes for å gi friske midler direkte til organisasjonene: Frifond organisasjon støtter lokal aktivitet og nasjonal grunnstøtte til barne- og ungdomsorganisasjoner støtter organisasjonenes sentralledd.

Etter vårt syn vil det være en mer effektiv ordning for den unge frivilligheten, og i tråd med regjeringens mål om å stimulere til aktivitet i frivilligheten og om å prioritere frie midler i tilskuddsordninger, om man setter av en andel av stimuleringsordningen til en midlertidig styrkning av Frifond og/eller nasjonal grunnstøtte for barne- og ungdomsorganisasjoner. Det er et grep regjeringen har benyttet tidligere: I revidert nasjonalbudsjett for 2020 ble det lagt inn en midlertidig økning av grunnstøtten på 10 millioner.

LNU ber derfor igjen om at 1/6 av midlene i stimuleringsordningen kanaliseres gjennom Frifond organisasjon, hvorav en andel til aktivitetsfremmende tiltak i regi av sentralleddene. Sekundært ber vi om at Frifond organisasjon og grunnstøtta til barne- og ungdomsorganisasjoner hver styrkes med 10 millioner kroner.

Sommeraktiviteter i 2021

Den viktigste aktivitetsperioden for mange av våre medlemsorganisasjoner er sommerleirperioden. Det er i sommermånedene at en stor andel av organisasjonene gjennomfører sine største medlemstilbud og samlinger. Vi er derfor kritisk til at ordningens virkeperiode har sluttidspunkt 30. juni. Det vil gjøre at den viktigste aktivitetsperioden for våre medlemmer i hovedsak faller utenfor ordningen.

For organisasjonene fremstår 31. juni som en vilkårlig dato i en sammenhengende sesong som går gjennom månedene juni, juli og august. Minst en av våre medlemsorganisasjoner har planlagt sommerleir med første leirdag 1. juli, og vil ikke kvalifisere til støtte, mens andre leirer i slutten av juni vil det, på tross av at planleggingsperioden for organisasjonene er lik.

Vi anbefaler derfor departementet å utvide støtteordningens virketid til 31. august. Dette vil sørge for økt forutsigbarhet og styrke organisasjonenes mulighet til å planlegge og gjennomføre gode sommeraktiviteter for barn og unge.

Innspill til forskriften

§3 Merverdiavgiftskompensasjon

LNU er positive til at 255 millioner kroner blir avsatt i denne ordningen til fordeling gjennom merverdiavgiftskompensasjon. Det er viktig for våre medlemsorganisasjoner at tiltak for å stimulere til aktivitet kommer gjennom ordninger frivilligheten allerede er godt kjent med. Det sørger for at lag og foreninger med begrensede administrative ressurser har gode muligheter for å ta del i ordningen.

Merverdikompensasjonen som vil bli utbetalt, for mange av våre organisasjoner, kommer til å være mindre beløp. Derfor er det etter vårt syn klokt å justere ned fra to til en utbetaling av midlene. Dette vil føre til mindre arbeid for administrasjonen i de ulike organisasjonene.

Regjeringen har som ambisjon i digitaliseringsarbeidet å gjenbruke opplysninger frivillige organisasjoner har levert til det offentlige. Derfor forventer vi at Lotteri- og stiftelsestilsynet i

denne ordningen ikke ber om å få utlevert opplysninger organisasjonene allerede har levert i sin søknad om momskompensasjon i 2020 på nytt.

§4 Tilskudd etter søknad

Etter vårt syn vil denne ordningen med endringene i inngangskrav kunne utløse midler for barne- og ungdomsfrivilligheten. Det er vi fornøyd med. Allikevel er det noen svakheter med den foreslåtte forskriften som vi ønsker å påpeke.

§4a) Tilpasning av arrangement

I høringsnotatet står det under 2 a (§4a):

«Organisasjoner skal så langt det lar seg gjøre tilpasse aktivitetene så godt det lar seg gjøre. Er det for eksempel mulig å gjennomføre aktiviteten eller arrangementet digitalt på en kostnadseffektiv måte, så skal dette gjøres»

Dersom frivilligheten skal tolke dette ordrett så vil det være vanskelig å kunne søke om tilskudd til aktivitet som skal gjennomføres fysisk. Rent hypotetisk kan store deler av aktiviteten i frivilligheten gjennomføres digitalt, på lik linje med at en konsert kan gjennomføres digitalt. Likevel vil ikke aktiviteten gi det samme utbytte hverken for organisasjonen eller for medlemmene. Siden denne stimuleringsordningen nettopp skal stimulere til aktivitet i frivilligheten, ber vi om at dette ikke skal forstås innskrenkende på organisasjonenes mulighet til å gjenoppta fysisk aktivitet.

§4b) Ny aktivitet

I forskriftens §4b står det at det kan søkes tilskudd for «kostnader til utvikling av nye aktiviteter». For oss fremstår det uklart hva departementet legger i «nye aktiviteter». En smal forståelse av begrepet tilsier at organisasjoner må finne opp helt nye tiltak i en periode hvor de har begrensede ressurser. For de fleste er utfordringer heller å finne ressurser til å justere organisasjonens kjerneaktiviteter slik at de kan komme i gang igjen etter en lengre periode med aktivitetsstans, for eksempel å dele opp større arrangementer i mange små, å deldigitalisere eksisterende rekrutteringsarbeid, eller å utvide eksisterende tiltak til nye målgrupper. Alle disse eksemplene vil kunne øke aktivitetsnivået i organisasjonen og bør kvalifisere til støtte. Derfor ber vi om at «nye aktiviteter» forstås så vidt som mulig i tildelingen av støtte, slik at ordningen i så liten grad som mulig fører til målforskyvning i organisasjonene.

§ 4c) Kompensasjon for tapte inntekter fra arrangementer

Vi viser til innspill fra bl.a. musikkorganisasjonene om kompensasjon for arrangementer som ikke enkelt lar seg avlyse.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Andreas Borud'.

Andreas Borud
Generalsekretær